

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 640

din 7 noiembrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și ale anexei nr. 6 la această ordonanță de urgență, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și prin Legea nr. 357/2022 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și ale anexei nr. 6 la această ordonanță de urgență, în forma în vigoare de la 1 septembrie 2022, precum și în forma în vigoare începând cu data de 16 decembrie 2022, a dispozițiilor art. I pct. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și ale anexei nr. 2 la aceasta, atât în forma în vigoare anterior intrării în vigoare a Legii nr. 357/2022 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, cât și în forma în vigoare ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 357/2022, precum și a dispozițiilor art. I pct. 21 și a celorlalte dispoziții din Legea nr. 357/2022 referitoare la anexa nr. 2 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022, excepție ridicată de Ground Investment Corp — S.R.L. din București, Elektra Green Power — S.R.L. din București, Elektra Wind Power — S.R.L. din București, Endless Energy Production — S.R.L. din București, respectiv de Vatech Consulting — S.R.L. din București în Dosarul nr. 661/2/2023 al

Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și în dosarul nr. 8.946/2/2022 al Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, care constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 2.565D/2023 și, respectiv, nr. 2.954D/2023.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 7 martie 2024, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea a dispus conexarea celor două dosare și, în temeiul prevederilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, a amânat pronunțarea pentru data de 10 aprilie 2024, apoi 28 mai 2024, când, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, a amânat pronunțarea pentru data de 18 iunie 2024, apoi 9 iulie 2024, când, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, a amânat pronunțarea pentru data de 11 iulie 2024, când, constatând succesiv că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, a amânat pronunțarea pentru datele de 17 septembrie 2024, 15 octombrie și, respectiv, 7 noiembrie 2024, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

3. Prin încheierile din 15 și 20 septembrie 2023, pronunțate în dosarele nr. 661/2/2023 și, respectiv, nr. 8.946/2/2022, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și ale anexei nr. 6 la această ordonanță de urgență, în forma în vigoare de la 1 septembrie 2022, cât și în forma în vigoare începând cu data de 16 decembrie 2022, a dispozițiilor art. I pct. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului**

nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și ale anexei nr. 2 la aceasta, **atât în forma în vigoare anterior intrării în vigoare a Legii nr. 357/2022 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, cât și în forma în vigoare ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 357/2022, precum și a dispozițiilor art. I pct. 21 și a celorlalte dispoziții din Legea nr. 357/2022 referitoare la anexa nr. 2 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022.** Excepția a fost ridicată de Ground Investment Corp — S.R.L. din București, Elektra Green Power — S.R.L. din București, Elektra Wind Power — S.R.L. din București, Endless Energy Production — S.R.L. din București, respectiv de Vatech Consulting — S.R.L. din București în cauze având ca obiect, pe de o parte, soluționarea cererii de anulare a Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 1.635/2022 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 587/2016 pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor și taxelor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă și, pe de altă parte, obligarea Ministerului Finanțelor Publice la plata de despăgubiri către autoarele excepției reprezentând sumele achitate de acestea în temeiul ordinului atacat, începând cu data de 1 septembrie 2022, cu titlu de contribuție la Fondul de Tranziție Energetică, precum și a oricăror alte sume actualizate până la soluționarea definitivă a prezentei cauze.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 și ale anexei nr. 6 la aceasta contravin art. 44 alin. (1), (2) și (3) din Constituție, întrucât încalcă dreptul de proprietate privată și realizează o exproprierie *de facto* prin instituirea contribuției criticate, de vreme ce producătorii de energie electrică din surse regenerabile au obligația să declare și să plătească respectiva contribuție, deși, pentru aceeași activitate, plătesc și impozit pe profit.

5. Se arată că este nesocotit și principiul libertății economice consacrat de art. 45 din Constituție. Acesta poate fi restrâns doar în baza unui interes legitim, cu obligația ca măsura să fie proporțională cu scopul vizat. Or, în cazul de față, nu poate fi vorba despre un caracter proporțional al măsurii de instituire a contribuției, cât timp statul român, prin intervenția legislativă criticată, împiedică, practic, desfășurarea activității economice a societăților și obținerea de profit. Ingerința statului în exercitarea libertății economice nu poate fi considerată ca vizând un interes legitim, din moment ce, prin contribuția impusă în mod abuziv, se produc reale prejudicii în sarcina producătorilor de energie electrică. Ingerința statului în economie trebuie să privească interesul public, să respecte condițiile de legalitate și criteriul justului echilibru, aspecte care nu au fost întrunite în ceea ce privește contribuția la Fondul de Tranziție Energetică.

6. Se susține că se încalcă prevederile art. 45, ale art. 56 alin. (2) și ale art. 135 din Constituție prin nesocotirea principiilor economiei de piață. În acest sens, se arată că respectarea acestor principii intră, în primul rând, în sarcina statului, care are obligația să asigure, între altele, libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru verificarea tuturor factorilor de producție etc. În pofida acestor obligații, prevederile art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului

nr. 27/2022 intervin în limitarea concurenței loiale, prin împovărarea producătorilor de energie electrică cu sarcina plății contribuției, fiind exceptate însă noile capacități de producție, precum și companiile care furnizează servicii publice de termie care produc energie electrică prin cogenerare, care sunt, în acest fel, favorizate. Prevederile de lege criticate creează posibilitatea eliminării de pe piața relevantă a acelor societăți producătoare de energie electrică din surse regenerabile care nu își vor permite plata contribuției, pe lângă impozitul pe profit. Așadar, un efect principal și imediat va fi restrângerea numărului de vânzători/producători de energie electrică și impunerea pe piață doar a unui număr limitat, ceea ce va crea o concurență neloială în stabilirea prețurilor energiei electrice, fiind afectat, în final și în mod direct, clientul final.

7. Se creează implicații negative majore asupra accesului liber al societăților la exercitarea principalelor lor activități economice, instituirea obligației de plată a contribuției, al cărei quantum este evident împovăraător, generând premisele înregistrării unor pierderi fiscale și, implicit, afectării activității acestora. Se susține că, în realitate, contribuția criticată este un impozit pe cifra de afaceri, ceea ce constituie o încălcare a dispozițiilor art. 56 alin. (2) din Constituție privind justa așezare a sarcinilor fiscale, neexistând nicio rațiune pentru plata a două impozite de către societăți, respectiv impozitul pe profit și contribuția. În consecință, contribuția nou-introdusă reprezintă *de facto* o dublă impozitare, autoarele excepției arătând că sunt obligate să plătească, pentru venitul realizat din vânzarea de energie electrică la prețuri mai mari de 450 lei/MWh, atât contribuția prevăzută de art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 și de art. I pct. 21 din Legea nr. 357/2022, cât și impozitul pe profit, conform Codului fiscal.

8. Invocă, în acest sens, Decizia Curții Constituționale din Italia nr. 10/2015, prin care s-a constatat neconstituționalitatea instituirii suplimentare stabilite în sarcina anumitor companii petroliere și energetice, constatând existența unei discriminări, întrucât impozitul suplimentar era aplicat arbitrar, exclusiv anumitor companii ce operau în sectorul energiei și hidrocarburilor, fără o justificare adecvată. Acesta se aplica pe întregul venit și avea caracter permanent. Curtea Constituțională din Italia a admis că principiul constituțional al egalității nu presupune o impozitare uniformă, însă trebuie să excludă tratamente diferențiate în mod arbitrar, disproporționat, irațional și nejustificat.

9. Autoarele excepției arată că, așa cum rezultă și din jurisprudența Curții Constituționale a României, așezarea justă a sarcinilor fiscale trebuie să reflecte principiul egalității cetățenilor în fața legii, prin impunerea unui tratament identic pentru situații identice, și să țină cont, în același timp, de capacitatea contributivă a contribuabililor, luând în considerare elementele ce caracterizează situația individuală și sarcinile sociale ale acestora (Decizia nr. 1.394 din 26 octombrie 2010).

10. Autoarele excepției conchid în sensul că prevederile art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 restrâng exercițiul dreptului producătorilor de energie regenerabilă de a opera pe piețele de energie și creează o concurență neloială pe această piață, contrar prevederilor art. 45, ale art. 56 alin. (2) și celor ale art. 135 din Constituție, dreptul acestora devenind iluzoriu.

11. Se mai susține că prevederile legale criticate încalcă principiul securității juridice, la care se referă art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât modificarea bruscă a prevederilor legale, cu consecința instituirii obligației de plată a contribuției, într-un quantum deosebit de oneros, reprezintă o încălcare a principiului securității și stabilității juridice, întrucât, prin instituirea intempestivă a obligației de plată a contribuției, nu se vor mai

putea atinge obiectivele economice planificate de societățile autoare ale excepției raportat la cadrul legislativ anterior acestei intervenții legislative. În acest sens, precizează că noua obligație fiscală impusă producătorilor de energie electrică din resurse regenerabile, de a plăti contribuția asupra venitului suplimentar pentru tot ce depășește un prag de vânzare de 450 lei/MWh, pentru perioada 1 septembrie 2022-31 august 2023 (respectiv până la 31 martie 2025, potrivit Legii nr. 357/2022), a intrat în vigoare la 1 septembrie 2022, orice idee de predictibilitate și previzibilitate fiscală fiind exclusă. Se invocă, sub acest aspect, Decizia nr. 845 din 18 noiembrie 2020, prin care Curtea Constituțională a apreciat că lipsa reglementării unui termen pentru intrarea în vigoare a prevederilor care impun obligații noi în sarcina operatorilor economici care intenționează să distribuie și să comercializeze angro produse energetice, precum și lipsa unei soluții legislative pentru situația tranzitorie, care să permită destinatarilor normei să răspundă noilor cerințe legislative, reprezintă o lipsă de previzibilitate și o încălcare a exigențelor constituționale sub aspectul principiului securității juridice și al principiului încrederii legitime, care impun limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice și stabilitatea regulilor instituite prin acestea.

12. Se mai arată că, în cazul de față, lipsește cu desăvârșire și evaluarea impactului actului normativ, respectiv impactul de natură socială, economică, financiară, asupra sistemului juridic, fiind astfel ignorate prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Așadar, statul impune pur și simplu o nouă obligație fiscală/sarcină fiscală producătorilor de energie electrică din resurse regenerabile, fără să existe un veritabil studiu de impact întocmit și aprobat, fiind încălcate prevederile art. 6 și 31 din Legea nr. 24/2000.

13. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal**, redând preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022, în privința contribuției criticate, arată că legiuitorul a apreciat inițial că această contribuție a avut în vedere caracterul temporar al acesteia și a vizat evitarea agravării nivelului de sărăcie energetică și asigurarea unei mai bune funcționalități a pieței de energie și a unui nivel înalt de protecție a consumatorilor cu privire la practicile comerciale care ar putea aduce atingere intereselor economice ale acestora. Prin urmare, instanța apreciază că scopurile urmărite de legiuitor sunt conforme dispozițiilor din Constituție, însă cu respectarea și a celorlalte principii de ordin constituțional, referitoare la egalitatea în fața legii, la echitatea economică și, totodată, la previzibilitatea impunerii fiscale, dar și a principiilor rezultate din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și, respectiv a Curții de Justiție a Uniunii Europene, cu privire specială asupra regulilor aplicabile într-o piață concurențială a energiei electrice, toate aceste aspecte vizând, în esență, verificarea proporționalității dintre scopurile urmărite de legiuitor și interesele private ale operatorilor care activează pe această piață, dar și faptul că o astfel de contribuție a fost stabilită inițial prin intermediul unei ordonanțe de urgență a Guvernului, aprobată ulterior printr-o lege, ca act al Parlamentului, având natura restrângerii unor drepturi, efectele acesteia fiind justificate de urgența atingerii acestor scopuri. Astfel, urgența adoptării acestora urmează să fie verificată prin raportare la mijloacele adoptate de către legiuitor în vederea atingerii scopurilor declarate la instituirea acestei contribuții, aspecte care însă impun analizarea mecanismului propus în acest sens, prin stabilirea unor excepții succesive de la obligativitatea acestei contribuții, precum și a capacității acestor măsuri de a atinge efectiv rezultatele preconizate în acest sens.

14. **Curtea de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal**, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat punctul de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile apărătorilor autoarelor excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă, potrivit încheierilor de sesizare, următoarele dispoziții legale:

— **Art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 22 martie 2022, care a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 864 din 1 septembrie 2022) și prin Legea nr. 357/2022 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1198 din 13 decembrie 2022, în vigoare începând cu data de 16 decembrie 2022). Art. 15 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022, în forma inițială, prevedea că: „În perioada de aplicare a dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, venitul suplimentar realizat de producătorii de energie electrică calculat conform metodologiei prezentate în anexa nr. 6 se impozitează cu 80%.” Art. 15 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022, prevedea că: „Începând cu data de 1 septembrie 2022, pe perioada de aplicare a dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, producătorii de energie electrică, entitățile agregate de producere a energiei electrice, traderii, furnizorii care desfășoară activitatea de trading și agregatorii care tranzacționează cantități de energie electrică și/sau gaze naturale pe piața angro plătesc o contribuție la Fondul de Tranziție Energetică, stabilită în conformitate cu prevederile metodologiilor prevăzute în anexa nr. 6 și anexa nr. 6.1.” În forma actuală, au fost adăugați, printre cei obligați la plata acestei contribuții, și partenerii din contractele financiare de asigurare a riscurilor (contracte de hedging) ai producătorilor de energie electrică. Art. 15 alin. (2), în forma inițială, prevedea că nu le sunt aplicabile prevederile alin. (1), nefiind, așadar, obligate la plata impozitului de 80%, capacităților de producție puse în funcțiune după data de 1 aprilie 2022. Ulterior, reperul temporal a fost modificat la data 1 septembrie 2022 fiind raportat la plata contribuției nou-reglementate, pentru ca în redactarea actuală să revină la data de 1 aprilie 2022, fiind, totodată, exceptate și companiile care furnizează servicii publice de termie care

produc energie electrică prin cogenerare. Art. 15 alin. (3)-(12), în redactarea actuală, cuprinde reguli procedurale aplicabile în vederea plății contribuției criticate, după cum urmează:

„(3) *Contractele bilaterale încheiate pe piața angro prin negociere directă se raportează [la] Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei de către părțile contractante în termen de 2 zile lucrătoare de la data încheierii.*

(4) *Contribuția la Fondul de Tranziție Energetică se calculează, se declară și se plătește de către vânzător lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se datorează.*

(5) *Sumele reprezentând contravaloarea contribuției la Fondul de Tranziție Energetică se plătesc într-un cont distinct de disponibil în lei deschis la unitățile Trezoreriei Statului din cadrul organelor fiscale centrale competente, codificat cu codul de identificare fiscală al plătitorului.*

(6) *În primele 3 zile lucrătoare ale fiecărei luni, sumele încasate în contul prevăzut la alin. (5) se virează de unitățile Trezoreriei Statului într-un cont distinct de disponibil în lei deschis pe numele Ministerului Finanțelor deschis la Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București, denumit «Fondul pentru Tranziție Energetică».*

(7) *La solicitarea Ministerului Energiei și Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, se autorizează Ministerul Finanțelor să majoreze, veniturile bugetului de stat, la o poziție distinctă, precum și creditele de angajament și creditele bugetare prevăzute în bugetele acestora, în limita sumelor disponibile în soldul contului prevăzut la alin. (6), pentru plata compensărilor prevăzute de prezentul articol.*

(8) *Sumele cu care au fost majorate veniturile bugetului de stat conform prevederilor alin. (6) se virează de Ministerul Finanțelor din contul prevăzut la alin. (5) în conturile de venituri bugetare prevăzute la alin. (6) codificate cu codul de identitate fiscală ale Ministerului Energiei și Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, după caz.*

(9) *Se autorizează Ministerul Energiei și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale să detalieze influențele aprobate potrivit alin. (7) în buget și în anexele la acesta și să le comunice Ministerului Finanțelor, în termen de 5 zile lucrătoare de la majorarea bugetului.*

(10) *Până la data de 22 decembrie a anului bugetar, sumele rămase neutilizate determinate ca diferență între veniturile încasate potrivit alin. (7) și plățile efectuate se virează de către Ministerul Energiei și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale din contul de venituri ale bugetului de stat în care au fost încasate în contul de disponibil prevăzut la alin. (6).*

(11) *Sumele rămase disponibile la finele anului în contul prevăzut la alin. (6), inclusiv sumele virate potrivit alin. (10), se utilizează în anul următor în baza mecanismului prevăzut la alin. (7).*

(12) *Sumele aflate în conturile prevăzute la alin. (5) și (6) nu sunt purtătoare de dobândă și nu sunt supuse executării silite.”*

Art. 15 alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 a fost abrogat prin Legea nr. 357/2022. Acesta prevedea următoarele:

„(13) *Pentru orice tip de tranzacții de vânzare de energie electrică la export sau livrare intracomunitară de pe teritoriul României persoanele prevăzute la alin. (1) contribuția la Fondul de Tranziție Energetică (C) se determină astfel:*

$C = (P_{mt} - P_a) \times Q_t \times 100\%$, unde:

Q_t — cantitatea de energie tranzacționată la export sau livrată intracomunitar;

P_{mt} — prețul mediu de tranzacționare a energiei pe PZU din ziua anterioară tranzacției;

P_a — prețul de achiziție”.

— **Anexa nr. 6 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022**, în forma în vigoare de la 1 septembrie 2022 (adică astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022) și în forma în vigoare începând cu data de 16 decembrie 2022 (adică astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 357/2022), intitulată **„Modul de calcul al venitului suplimentar realizat de producătorii de energie electrică rezultat din diferența dintre venitul net mediu lunar unitar de vânzare a energiei electrice tranzacționate și prețul de 450 de lei/MWh”**, prezintă scopul pe care și-l propune metodologia de stabilire a prețului lunar de vânzare a energiei electrice și de stabilire a venitului suplimentar (secțiunea 1, adică art. 1 și 2 din anexa criticată), domeniul de aplicare (secțiunea 2, adică art. 3 și 4), termenii utilizați (secțiunea 3, art. 5) și explică modul de calcul al prețului lunar de vânzare a energiei electrice și al venitului lunar suplimentar (secțiunea 4, art. 6-9).

— **Art. I pct. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022**. Acesta este textul care modifică prevederile art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022. Ținând cont de prevederile art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora *„dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Intervențiile ulterioare de modificare sau de completare a acestora trebuie raportate tot la actul de bază”*, și în cauza de față **referirea se va face chiar la art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022**, mai sus redat.

— **Anexa nr. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022**. În redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 357/2022, adică între 1 septembrie 2022 (data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022) și 16 decembrie 2022 (data intrării în vigoare a Legii nr. 357/2022), anexa respectivă era denumită *„Modul de calcul al contribuției la Fondul de Tranziție Energetică datorate de producătorii de energie electrică”* și corespunde ideatic anexei nr. 6 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022, mai sus sintetizată. În temeiul aceluiași art. 62 din Legea nr. 24/2000, **referirea se va face, în realitate, chiar la anexa nr. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022**. În forma ulterioară intrării în vigoare a aceleiași legi (adică ulterior datei de 16 decembrie 2022), noua denumire a anexei este *„Modul de calcul al contribuției la Fondul de Tranziție Energetică datorate de producătorii de energie electrică pentru activitatea de producție/entitățile agregate”*, conținutul său normativ fiind similar cu forma anterioară, dar adaptat în mod corespunzător prin adăugarea sintagmei *„pentru activitatea de producție/entitățile agregate”*.

— **Art. I pct. 21 din Legea nr. 357/2022** modifică art. 15 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022, astfel că, aplicând regula statuată de art. 62 din Legea nr. 24/2000, mai sus amintită, **referirea va fi făcută direct la art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022**.

— **Celelalte dispoziții din Legea nr. 357/2022 referitoare la anexa nr. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022**. Același raționament întemeiat pe prevederile art. 62 din Legea nr. 24/2000 justifică referirea directă la anexa nr. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022, astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 și prin Legea nr. 357/2022.

19. În concluzie, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 și ale anexei nr. 6 la aceasta, astfel cum a fost modificată și completată prin

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 și prin Legea nr. 357/2022.

20. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, în componenta referitoare la securitatea și stabilitatea juridică, art. 44 alin. (1)-(3) privind dreptul de proprietate privată, art. 45 — *Libertatea economică*, art. 56 alin. (2) — contribuții financiare, art. 135 — *Economia* și art. 148 — *Integrarea în Uniunea Europeană*.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în considerarea situației internaționale și a crizei economice și energetice existente la nivel mondial, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 118/2021 privind stabilirea unei scheme de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale pentru sezonul rece 2021-2022, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 951 din 5 octombrie 2021, s-a reglementat, pentru perioada 1 noiembrie 2021-31 martie 2022, o schemă de sprijin pentru plata facturilor aferente consumului de energie electrică și gaze naturale pentru anumite categorii de clienți finali. Prin Legea nr. 259/2021 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 118/2021 privind stabilirea unei scheme de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale pentru sezonul rece 2021-2022, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1036 din 29 octombrie 2021, s-a stabilit că venitul suplimentar realizat de producătorii de energie electrică rezultat din diferența dintre prețul mediu lunar de vânzare al energiei electrice și prețul de 450 lei/MWh se impozitează cu 80%, exceptându-se producătorii de energie electrică pe bază de combustibili fosili, inclusiv cogenerare.

22. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 (din care fac parte prevederile criticate în cauza de față) a fost reglementat un impozit de 80% pe venitul suplimentar realizat de producătorii de energie electrică, pe perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, iar, ulterior, acest impozit a fost înlocuit cu o contribuție la Fondul de Tranziție Energetică, stabilită în conformitate cu prevederile metodologiilor prevăzute în anexele nr. 6, 6.1 și 6.2. Totodată, art. 15 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 exceptează capacitățile de producție puse în funcțiune după data de 1 aprilie 2022, precum și companiile care furnizează servicii publice de termie care produc energie electrică prin cogenerare.

23. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că principiul așezării juste a sarcinilor fiscale impune ca plata contribuțiilor să se facă în același mod de către toți contribuabilii, prin excluderea oricărui privilegiu sau oricărei discriminări, astfel ca, la venituri egale, contribuția să fie aceeași (Decizia nr. 258 din 16 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 338 din 21 mai 2010). De asemenea, impunerea în sine, așadar, orice sarcină fiscală, este grefată pe dreptul de proprietate al contribuabilului și acest drept nu trebuie să fie afectat în substanța sa; este necesar ca modul în care este reglementată contributivitatea fiscală să asigure un echilibru între dreptul de proprietate al contribuabilului și dreptul statului de a impune taxe și impozite (Decizia nr. 900 din 15 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1274 din 22 decembrie 2020).

24. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, în jurisprudența sa, că perceperea taxelor și a impozitelor reprezintă, în principiu, o ingerință în dreptul de proprietate privată garantat de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea Hotărârea din 4 noiembrie 2013, pronunțată în Cauza *N.K.M. împotriva Ungariei*, paragraful 56).

25. În cauza de față, măsura impunerii obligației de achitare a contribuției la Fondul de Tranziție Energetică în sarcina producătorilor de energie electrică și entităților agregate de producere a energiei electrice, indiferent de sursa acesteia, este de natură să afecteze dreptul de proprietate privată al acestor operatori, întrucât determină o privire de bunuri, prin intermediul contribuției aplicate, în condițiile în care deja există în sarcina lor obligația legală de a plăti impozitul pe profitul realizat, potrivit Codului fiscal. Curtea reține în acest sens că, prin Decizia nr. 46 din 1 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 20 martie 2018, a examinat prevederile Legii pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 7/2013 privind instituirea impozitului asupra veniturilor suplimentare obținute ca urmare a dereglementării prețurilor din sectorul gazelor naturale și a constatat conformitatea acestora cu prevederile Constituției, dar unul dintre argumentele esențiale acolo reținute a fost că impozitul respectiv se aplică la diferența dintre profitul obținut de operatorii economici nominalizați în ordonanță în urma vânzării gazelor naturale la un preț stabilit pe piața liberă și cel pe care l-ar fi obținut în condițiile pieței reglementate, din care se scad valoarea redevențelor deja plătite, precum și valoarea investițiilor efectuate.

26. Totodată, Curtea s-a pronunțat în sensul că profitul contabil al unei entități economice vizează *lato sensu* un element al patrimoniului acesteia, astfel că intră în sfera de protecție a dreptului de proprietate privată, prin Decizia nr. 250 din 27 aprilie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 750 din 17 august 2023, paragraful 29. Prin aceeași decizie a făcut referire la jurisprudența prin care a statuat că, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate. De principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atributele acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (Decizia nr. 382 din 28 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 10 iulie 2019, paragraful 30). De asemenea, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, Curtea a statuat că în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat.

27. Curtea urmează să analizeze, așadar, în ce măsură ingerința etatică asupra dreptului de proprietate privată prin instituirea contribuției la Fondul de Tranziție Energetică pe care trebuie să o achite anumite entități care activează în domeniul energiei reprezintă o limitare rezonabilă, care să nu fie disproporționată în raport cu scopul urmărit de legiuitor. În consecință, va efectua testul de proporționalitate structurat în jurisprudența sa, prin care se verifică dacă măsura luată este **adecvată** — capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, **necesară** — indispensabilă pentru îndeplinirea

scopului și **proporțională** — asigură justul echilibru între interesele concurente pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit (a se vedea în acest sens Decizia nr. 662 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015, paragraful 28, sau Decizia nr. 726 din 13 decembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 31 mai 2024, paragraful 43).

28. Principiul proporționalității impune ca actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar în scopul realizării obiectivelor urmărite, prin aceasta înțelegându-se că, în cazul în care este posibilă o alegere între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare, iar inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproportionale în raport cu scopurile urmărite (a se vedea și Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 5 mai 1998, pronunțată în Cauza C-157/96 *National Farmers' Union și alții*). În acest context, astfel cum s-a reținut în mod constant și în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (a se vedea Hotărârea din 13 decembrie 1979, pronunțată în Cauza C-44/79 *Hauer împotriva Land Rheinland-Pfalz*, paragraful 15), ținând cont de tradițiile constituționale comune statelor membre, măsurile și restricțiile impuse de autoritățile publice trebuie să răspundă efectiv unor obiective de interes general urmărite de comunitate și să nu afecteze în mod disproporționat drepturile și interesele legitime ale destinatarului (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 320 din 12 mai 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 678 din 9 iulie 2021, paragraful 31, Decizia nr. 295 din 18 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 10 iunie 2022, paragraful 179, sau Decizia nr. 726 din 13 decembrie 2023, precitată, paragraful 44).

29. În vederea realizării testului de proporționalitate, Curtea constată că măsura criticată urmărește un scop legitim, fiind concepută în spiritul prevederilor art. 1 alin. (3) din Constituție, care consacră caracterul de stat social al statului român, în virtutea căruia acesta trebuie să fie permanent preocupat de bunăstarea economică și socială a cetățenilor săi. Preambulul ordonanței de urgență face referire la faptul că operatorii economici s-au confruntat, pe perioada stării de alertă instituite pentru prevenirea și combaterea pandemiei de COVID-19, cu probleme determinate de existența unor restricții, întreruperea activității, scăderea cifrei de afaceri, care au diminuat posibilitatea acestora de a suporta costurile suplimentare determinate de creșterea prețului pe piețele de energie. Sunt, de asemenea, subliniate importanța „asigurării în plan economic și social a unui nivel ridicat de protecție a vieții, sănătății și securității consumatorilor, precum și necesitatea garantării dreptului acestora cu privire la implementarea măsurilor de sprijin stabilite prin norme de nivel primar în scopul asigurării unei mai bune funcționalități a pieței de energie și a unui nivel înalt de protecție a consumatorilor cu privire la practicile comerciale, ce pot aduce atingere intereselor economice ale acestora, printr-o protecție sporită a consumatorilor”. Curtea constată că legiuitorul are competența de a reglementa diverse situații într-un mod care să corespundă nevoilor sociale existente la un moment dat, luând în considerare beneficiul public generat de asigurarea unui nivel ridicat de protecție a vieții, sănătății, securității și intereselor economice ale consumatorilor.

30. În ceea ce privește caracterul adecvat al măsurii, Curtea apreciază că impunerea obligației de achitare a contribuției la Fondul de Tranziție Energetică este capabilă, în abstract, să îndeplinească scopul legitim urmărit. Curtea observă însă caracterul deosebit de oneros al acestei contribuții, al cărei

quantum este foarte ridicat, fiind fixat la întregul venit suplimentar obținut peste plafonul de 450 lei/MWh, iar ulterior de 400 lei/MWh, preț de referință stabilit ca atare prin lege. Cu alte cuvinte, întregul venit suplimentar obținut de producătorii de energie electrică pentru activitatea de producție/entitățile agregate care depășește nivelul menționat reprezintă contribuția la Fondul de Tranziție Energetică. Un asemenea quantum constituie o ingerință a statului care depășește ceea ce este necesar pentru atingerea scopului legitim urmărit. Dacă instituirea unui preț de referință este acceptabilă, Curtea reține că venitul suplimentar obținut pe piețele de electricitate de producătorul de energie electrică/entitatea agregată din producția proprie și/sau transferată din portofoliul de producție în cel de furnizare nu poate forma obiectul unei măsuri echivalente confiscării, astfel că statul trebuie să stabilească un mecanism de reglare a pieței care să permită susținerea rolului său de stat social într-un mod în care să nu anihileze dreptul de proprietate privată. Parlamentul avea obligația să adopte o reglementare prin care să se realizeze cu aceeași eficiență scopul legitim urmărit și care să nu impiețeze într-o măsură atât de severă asupra veniturilor operatorilor economici antereferiți, ceea ce duce la concluzia că textele de lege criticate nu satisfac exigențele testului ingerinței minime asupra dreptului de proprietate (cu privire la testul ingerinței minime a se vedea Decizia nr. 597 din 15 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 923 din 9 octombrie 2020, paragraful 25). Ca atare, intervenția etatică trebuie să fie caracterizată de o gradualitate și de o corectă dozare a sarcinilor fiscale sau a măsurilor cu efect echivalent, neputându-se, în niciun caz, justifica o limitare a unui drept fundamental la cel mai ridicat nivel posibil.

31. Pentru îndeplinirea obligației sale de a-și respecta caracterul social consacrat prin art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, este normal ca statul să se preocupe de protecția populației și a categoriilor de consumatori față de sărăcirea energetică la care se face referire în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022. Pentru acordarea unor măsuri de protecție socială, statul trebuie să elaboreze mecanisme care să pună în valoare rolul său în ceea ce privește asigurarea condițiilor de trai, fără să defavorizeze însă, în mod nejustificat, anumite subiecte de drept și fără să plaseze o serie de entități private sub povara unor responsabilități fiscale exagerate.

32. Din această perspectivă, Curtea constată și nesocotirea exigenței proporționalității măsurii impuse prin prevederile legale criticate, care nu este aptă să asigure un just echilibru între interesele concurente, pentru a putea fi considerată corespunzătoare scopului urmărit. Astfel, Curtea apreciază că prin stabilirea contribuției la Fondul de Tranziție Energetică în quantumul rezultat din dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate a fost depășită cerința privitoare la caracterul rezonabil al limitării dreptului de proprietate, creându-se o situație inechitabilă anumitor entități care activează în domeniul energiei electrice. Cu alte cuvinte, reglementarea analizată nu a reușit să identifice punctul de echilibru ce trebuie să existe între interesul statului, privit din perspectivă socială, și interesele private aflate în joc, respectiv realizarea veniturilor/profitului de către entitățile economice aflate pe o piață concurențială. Mai mult, deși producătorii de energie electrică din resurse regenerabile fac investiții importante în crearea, dezvoltarea și exploatarea capacităților lor producție, aceste costuri nu sunt avute în vedere la calculul contribuției instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022, iar ordonanța de urgență menționată nu precizează dacă sumele determinate și plătite conform acestei reglementări reprezintă o cheltuială deductibilă din perspectiva impozitului pe profit.

33. Curtea reține că legiuitorul este competent să reglementeze contribuția la Fondul de Tranziție Energetică într-un quantum ridicat, însă, în același timp, are obligația constituțională să recurgă la o dimensionare corespunzătoare a acestuia și, astfel, să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea scopului legitim urmărit și să păstreze un raport rezonabil între acestea, în concordanță cu principiul *est modus in rebus*. În aceste condiții, quantumul contribuției menționate, ținând seama de exigențele echilibrării intereselor concurente, se raportează la o valoare minimă ce poate depăși 50% și o valoare maximă care nu poate fi egală cu 100% din quantumul venitului asupra căruia poartă. În caz contrar, deși contribuția în sine urmărește un scop legitim, o excesivitate în privința quantumului acestei contribuții estompează caracterul său distributiv sau de reechilibrare, aceasta convertindu-se într-o veritabilă măsură de confiscare/naționalizare a însuși venitului asupra căruia poartă, respectiv a întregului venit suplimentar obținut peste plafonul de 450 lei/MWh, iar ulterior de 400 lei/MWh, după caz, ceea ce este neconstituțional (cu privire la obligația statului de a identifica punctul de echilibru între interesele concurente, a se vedea Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, Decizia nr. 415 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 781 din 12 septembrie 2018, Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 29 ianuarie 2020, și Decizia nr. 431 din 23 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1037 din 6 noiembrie 2020).

34. Colectarea acestei contribuții, în quantumul stabilit prin normele criticate, echivalează astfel cu privarea persoanelor juridice vizate de o parte semnificativă din profitul realizat, nesocotind și dispozițiile art. 44 privind dreptul de proprietate privată și ale art. 56 alin. (2) din Constituție privind justa așezare a sarcinilor fiscale.

35. În ceea ce privește invocarea art. 45 și a art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție, Curtea reține că aceasta a fost făcută de societăți producătoare de energie din surse regenerabile, acestea, în calitate de autoare ale excepției, criticând includerea lor în categoria generică de societăți producătoare de energie plătitore ale contribuției.

36. În jurisprudența sa (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 230 din 14 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 5 aprilie 2007, sau Decizia nr. 205 din 30 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 4 octombrie 2017), Curtea a statuat, cu valoare de principiu, că libertatea comerțului reprezintă o cerință fundamentală a economiei de piață, care se concretizează în participarea neîngrădită a comercianților la schimburile de mărfuri și servicii. Totodată, concurența presupune o confruntare loială între comercianții care acționează pe același segment de piață și care oferă consumatorilor produse similare, iar în scopul creării cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție, statul trebuie să susțină o politică concurențială corectă, aceasta jucând un rol esențial în facilitarea liberei circulații a mărfurilor, în stimularea inițiativei participanților la activitatea de comerț, realizând și funcția de garanție a unei economii de piață.

37. Curtea observă că tratamentul fiscal aplicat societăților din domeniul producerii energiei, în funcție de sursele de energie pe care le exploatează sau le utilizează, poate fi diferit în considerarea tehnologiilor novatoare, din surse regenerabile, mai puțin poluante, pe care acestea le implică și care necesită o susținere temporară pentru a se dezvolta în concordanță cu

obiectivele fundamentale ale strategiei energetice naționale. Totuși, în măsura în care se realizează o echilibrare în timp a veniturilor și a costurilor angajate de astfel de societăți exceptate, menținerea unui tratament fiscal diferit trebuie reevaluată pentru a nu conduce la încălcarea egalității de tratament a operatorilor economici care funcționează în aceleași coordonate economice, pe o piață concurențială. Ca atare, legiuitorul are o anumită marjă de apreciere atunci când evaluează această egalizare de poziție pe piața energiei electrice, ceea ce nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune stabilirea unor condiții previzibile pentru desfășurarea activității operatorilor economici și a tratamentului fiscal la care sunt supuși într-un interval de timp determinat. În cauza de față, Curtea constată că măsura criticată, prin amploarea acesteia, nu ține seama de particularitățile pe care le implică producția de energie din surse regenerabile și, totodată, descurajează producția de energie din aceste surse. Astfel, aplicarea în privința acestor producători a unei contribuții într-un quantum de 100% asupra venitului suplimentar încalcă art. 45 și art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție.

38. Totodată, Curtea observă că, în condițiile în care autoare ale excepției sunt societăți producătoare de energie din surse regenerabile, prin transformarea energiei solare și a celei eoliene în energie electrică, o asemenea măsură are ca efect descurajarea producției de energie electrică „verde”, din surse regenerabile, al căror impact negativ asupra mediului este mult mai redus decât al celor convenționale, tradiționale, bazate pe combustibilii fosili, a căror utilizare generează o poluare ridicată. În acest fel, este pusă în pericol tranziția spre energia „verde”, care reprezintă un obiectiv crucial al Uniunii Europene, în ansamblul său. Sub acest aspect, Curtea reține că, în preambulul Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, la pct. (7), se arată că, pentru o decarbonizare eficace și la cele mai mici costuri, viitorul sistem electroenergetic trebuie să încurajeze eficiența energetică, iar realizarea pieței interne a energiei prin integrarea eficace a energiei din surse regenerabile poate stimula investițiile pe termen lung și poate contribui la realizarea obiectivelor uniunii energetice și ale cadrului de politici privind clima și energia pentru 2030, astfel cum s-a stabilit în comunicarea Comisiei din 22 ianuarie 2014 intitulată „Un cadru pentru politica privind clima și energia în perioada 2020-2030” și cum s-a aprobat în concluziile adoptate de Consiliul European la reuniunea sa din 23 și 24 octombrie 2014.

39. Curtea conchide că este, fără îndoială, absolut necesară adoptarea unor măsuri a căror finalitate să fie protejarea populației de efectele negative pe care variate evenimente care afectează mediul economic la nivel național și internațional le pot avea asupra prețurilor la energie electrică, fluctuațiile acestora putând antrena grave consecințe în ceea ce privește nivelul de trai al întregii populații. Statul are obligația să prevină sau, după caz, să contracareze prin măsuri legislative asemenea rezultate negative, fiind singurul în măsură să găsească soluții care să asigure bunăstarea populației, inclusiv prin combaterea riscului sărăcirii energetice, menționat în preambulul ordonanței de urgență supuse controlului de constituționalitate. Dar măsurile luate în acest scop trebuie astfel elaborate încât să nu determine ruperea justului echilibru dintre interesele concurente, ci să fie proporționale cu scopul legitim urmărit.

40. Cu privire la efectele prezentei decizii, Curtea subliniază că neconstituționalitatea constatată are în vedere caracterul disproporționat al quantumului contribuției datorate de

producătorii de energie electrică pentru venitul suplimentar obținut din activitatea de producție/entitățile agregate, și nu neconstituționalitatea în sine a contribuției menționate. Faptul că legiuitorul delegat nu a apreciat în mod rezonabil, din perspectiva art. 44 din Constituție, echilibrul care trebuie să caracterizeze interesele aflate în joc, și anume interesul public, constând în protejarea populației de turbulențele existente pe piața energiei electrice, și cel privat, al celor a căror activitate generează această contribuție, nu echivalează cu eliminarea în sine a contribuției, pentru că, în caz contrar, s-ar ajunge la ruperea justului echilibru în favoarea interesului privat al producătorilor de energie electrică/entităților agregate.

41. Curtea, ținând seama de faptul că nu este legiuitor pozitiv, nu are competența să stabilească ea însăși punctul de echilibru dintre cele două interese concurente. Ca atare, legiuitorului originar sau delegat, după caz, îi revine obligația constituțională să stabilească din punct de vedere normativ, în cele 45 de zile prevăzute de art. 147 alin. (1) din Constituție, atât cuantumul contribuției concordant cu jurisprudența Curții Constituționale, care poate depăși 50% din venitul suplimentar, dar care nu poate atinge valori care ar califica măsura drept una echivalentă confiscării, cât și un mecanism și un termen rezonabil de restituire/compensare ulterioară a diferențelor dintre sumele calculate și plătite cu titlu de contribuție în condițiile dispozițiilor legale neconstituționale și cele ce vor fi calculate cu același titlu prin stabilirea noului cuantum al contribuției. Acest mecanism va viza exclusiv prestațiile

producătorilor de energie electrică/entităților agregate aferente perioadei cuprinse între data de 1 septembrie 2022 și data publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, și va avea în vedere și eventualele sume plătite acestor beneficiari cu titlu de compensări, potrivit mecanismului prevăzut la art. 15 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022. În ipoteza în care legiuitorul originar sau delegat nu intervine în cele 45 de zile stabilite de art. 147 alin. (1) din Constituție, reglementările constatate neconstituționale referitoare la contribuție își vor înceta efectele juridice.

42. Curtea precizează că, în conformitate cu jurisprudența sa, sub aspectul aplicării în timp a deciziei, despăgubirile se plătesc numai producătorilor de energie electrică/entităților agregate care au invocat excepția de neconstituționalitate anterior publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, precum și celor care au cauze pe rolul instanțelor judecătorești având ca obiect restituirea sumelor de bani aferente contribuției plătite până la data publicării deciziei (cu privire la efectele deciziilor Curții Constituționale a se vedea Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016).

43. În fine, Curtea reamintește că, de la data publicării, deciziile pe care le pronunță sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept, atât în ceea ce privește dispozitivul, cât și considerentele pe care acesta se sprijină.

44. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ground Investment Corp — S.R.L. din București, Elektra Green Power — S.R.L. din București, Elektra Wind Power — S.R.L. din București, Endless Energy Production — S.R.L. din București în Dosarul nr. 661/2/2023 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și de Vatech Consulting — S.R.L. din București în Dosarul nr. 8.946/2/2022 al Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și ale anexei nr. 6 la această ordonanță de urgență, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și prin Legea nr. 357/2022 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Curții de Apel București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 noiembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu